

Διεθνές Δίκτυο Πυρηνικών Βιβλιοθηκών και Κέντρων Πληροφόρησης

Θάνος Γιαννακόπουλος
Librarian/Communications Specialist
International Nuclear Library Network Coordinator
IAEA Nuclear Information Section
Vienna International Centre
Email: thanyan@gmail.com

Το Διεθνές Δίκτυο Πυρηνικών Βιβλιοθηκών και Κέντρων Πληροφόρησης (International Nuclear Library Network) είναι πρωτοβουλία συνεργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο που αποσκοπεί στη

βελτιστοποίηση της διαχείρισης της γνώσης και της πληροφόρησης στο επιστημονικό πεδίο της πυρηνικής ενέργειας. Αποτελεί για τους συμμετέχοντες οργανισμούς λύση υψηλού οφέλους και χαμηλού κόστους. Με τη συμμετοχή τους στο Δίκτυο, τα πυρηνικά κέντρα πληροφόρησης, οι

επιστημονικές/ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, τα ερευνητικά ιδρύματα, και οι εθνικές αρχές πυρηνικής ενέργειας παρέχουν ή διατηρούν ανοιχτή πρόσβαση στις πλούσιες συλλογές τους και στους ψηφιακούς τους πόρους, δημιουργώντας έτσι μια συγκέντρωση πόρων (meta-collection), μοναδική στο είδος της. Οι πόροι αυτοί είναι διαθέσιμοι στα Μέλη του Δικτύου χωρίς οικονομική επιβάρυνση. Διαχειριστής και συντονιστής του Δικτύου είναι παραδοσιακά η Βιβλιοθήκη του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), μια και η δημιουργία του αποτελεί την υλοποίηση ιδέας που εισηγήθηκαν από κοινού ο ΔΟΑΕ και Οργανισμός Πυρηνικής Ενέργειας του Καναδά.

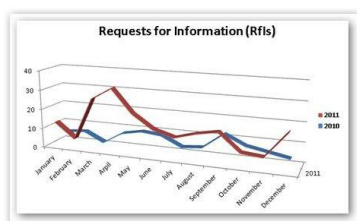
Το Δίκτυο στοχεύει στην ανταλλαγή πόρων και πληροφοριών, κατά το νομίμως δυνατό. Ενθαρρύνει δε τον προσδιορισμό ή τη δημιουργία, την απρόσκοπτη διακίνηση και, ανάλογα με την περίπτωση, την υιοθέτηση ιδεών και εμπειριών που σχετίζονται με τη διαχείριση της πυρηνικής γνώσης, τόσο της λανθάνουσας όσο και της καταγεγραμμένης. Αυτή ακριβώς είναι και η επιπρόσθετη αξία του Δικτύου. Μια κοινότητα «καλών πρακτικών» σε θέματα διαχείρισης γνώσης και πυρηνικής πληροφόρησης η οποία έχει αρχίσει σιγά σιγά να ισχυροποιείται, και, σε συνδυασμό με την εδραιωμένη πεποίθηση της «ανταλλαγής» ανάμεσα στα Μέλη, αποτελεί την αιτία της μεγάλης αύξηση των μελών του Δικτύου: 44 πυρηνικά κέντρα πληροφόρησης, επιστημονικές βιβλιοθήκες, ερευνητικά ιδρύματα και εθνικές αρχές ατομικής ενέργειας, από 27 χώρες, αποτελούν σήμερα τον πυρήνα αυτής της παγκόσμιας σύμπραξης. Τις χώρες-μέλη αποτελούν: Αργεντινή, Αυστραλία, Αυστρία, Λευκορωσία, Βραζιλία, Καναδάς, Κίνα, Τσεχία, Αίγυπτος, Γαλλία, Γκάνα, Ινδία, Ινδονησία,

Ιρλανδία, Ιαπωνία, Μεξικό, Μαρόκο, Νέα Ζηλανδία, Νιγηρία, Νορβηγία, Πακιστάν, Δημοκρατία της Κορέας, Ρωσική Ομοσπονδία, Σερβία, Τυνησία, Τουρκία και Ουζμπεκιστάν. Σε εποχή πληθώρας ψηφιακών πόρων σαν τη σημερινή, το Δίκτυο παρέχει ένα φόρουμ στο οποίο χτίζονται νέες σχέσεις μεταξύ των επαγγελματιών της πυρηνικής πληροφόρησης. Καθημερινή ρουτίνα του Δικτύου αποτελεί η διευκόλυνση της επικοινωνίας ανάμεσα σε όσους έχουν σαφώς εκφρασμένο ενδιαφέρον στην πυρηνική ενέργεια, είτε πρόκειται για ερευνητές επιστήμονες είτε για επαγγελματίες της πληροφόρησης.

Τα Μέλη μέσω των, όσο το δυνατόν, κοινών πρακτικών τους, δεδομένου ότι η παγκόσμια φύση του Δικτύου ενδυναμώνει την πρόκληση της ομογενοποίησης, επιδιώκουν:

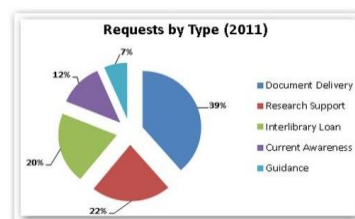
- α) τη δημιουργία ψηφιακών συλλογών (documents-turned-digital) ώστε να είναι πιο αποτελεσματική η ανάκτηση της πυρηνικής πληροφορίας
- β) την εξεύρεση καινοτόμων μεθόδων ηλεκτρονικής επεξεργασίας του διαθέσιμου υλικού,
- γ) τη συνεχή αξιολόγηση των τρόπων αποθήκευσης και διαφύλαξης των ψηφιακών πηγών
- δ) την καταγραφή των «καλών πρακτικών» και των διαδικασιών που υιοθετούνται ως λύσεις κατά την ανάκτηση, τη συλλογή ή και την επεξεργασία της πυρηνικής πληροφορίας και, τέλος,
- ε) την καταγραφή της λανθάνουσας γνώσης των εργαζομένων στα Πυρηνικά Κέντρα πληροφόρησης και τις Βιβλιοθήκες, ώστε να αντιμετωπιστεί η πρόκληση της αποθήκευσης της γνώσης που αποκτάται στον κάθε οργανισμό και να δοθεί ως παρακαταθήκη στις επόμενες γενεές.

Με βάση τα στατιστικά στοιχεία του 2011, τα μέλη του Δικτύου συνέβαλλαν έμπρακτα στην παγκόσμια διαχείριση της πυρηνικής γνώσης και πληροφόρησης. Η ανταλλαγή πόρων – ψηφιακών και έντυπων – είναι καλά εδραιωμένη πρακτική ανάμεσα στα Μέλη. Τα Αιτήματα για Πληροφορίες

(Requests for Information) μεταξύ των μελών υπέρ-διπλασιάστηκαν το 2011, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 125% σε σύγκριση με το 2010. Τα αιτήματα αυτά περιλάμβαναν τη χρήση ή αξιολόγηση ανοιχτών ή κλειστών πληροφοριακών πηγών, τη σύνταξη βιβλιογραφικής έρευνας, την εκπαίδευση στις

μεθοδολογίες επιλεκτικής διάδοσης πληροφοριών είτε μέσω βάσεων δεδομένων είτε μέσω διαδικτύου και την υποστήριξη της έρευνας στην πυρηνική ενέργεια μέσω της παροχής αξιόπιστης και έγκαιρης πληροφόρησης ή καθοδήγησης. Η Υπηρεσία Εγγράφων (Document Delivery Service) παρέμεινε από τις πλέον δημοφιλείς ανάμεσα σε όσες προσφέρονται στα μέλη. Τόσο τα αιτήματα για την υποστήριξη της πυρηνικής έρευνας (Research

Support Service) όσο και για Διαδανεισμό (*Inter-library Loan*) παρέμειναν σταθερά στις προτιμήσεις των μελών. Η δε νεοεισαχθείσα υπηρεσία της παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, διαδικτυακής συνεδρίας, τηλεφώνου ή Skype σε ζητήματα που καλύπτουν όλο το φάσμα των θεμάτων διαχείρισης της πυρηνικής γνώσης και πληροφόρησης αντιπροσωπεύει ήδη το 7% όλων των αιτημάτων και παρουσιάζει συνεχώς αυξητική τάση.

Είναι κατανοητό φυσικά, ότι όσο περισσότερα αιτήματα υποβάλλονται και ικανοποιούνται από τα Μέλη τόσο πιο αποτελεσματικό γίνεται το Δίκτυο. Με αυτόν τον τρόπο, όλοι οι συμμετέχοντες φορείς του Δικτύου καρπώνονται τα οφέλη: ενθαρρύνεται η έρευνα στην πυρηνική ενέργεια, ενισχύεται περαιτέρω η συστηματική ανταλλαγή επιστημονικών και τεχνικών πληροφοριών, θεμελιώνονται οι βασικές δομές προς μια ομοιογενή υποδομή για την πυρηνική πληροφόρηση, ενισχύονται οι επαγγελματικές σχέσεις μεταξύ των μελών και δημιουργούνται ομάδες εντός του Δικτύου. Μένουν βέβαια ακόμα πολλά να γίνουν. Αρχής γενομένης από μια πρακτική συμφωνία που θα προταθεί προς υπογραφή από όλα τα Μέλη και τη Βιβλιοθήκη του ΔΟΑΕ μέσα στο 2013. Καθώς επίσης και η δημιουργία ενός *κομβικού* σημείου πρόσβασης (*one-access point*) σε όλες τις ψηφιακές συλλογές και γνωσιακές βάσεις των μελών, βασισμένο σε ανθρωποκεντρικό, ολοκληρωμένο (*contextual*) τεχνολογικό σύστημα, που θα μεριμνά τόσο για την ιδιαίτερη φύση της πυρηνικής πληροφορίας όσο και για τη βέλτιστη ανάκτηση και, πιθανόν, δυνατότητα επεξεργασίας πυρηνικών πληροφοριών.

Περισσότερες πληροφορίες: <http://inln.iaea.org>